

บันทึก

เรื่อง การใช้สิทธิเข้าครอบครองที่ดินตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ในท้องที่อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง
พ.ศ. ๒๕๑๔ (กรณีปัญหาตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐)

กองทัพอากาศได้มีหนังสือที่ กท ๐๕๐๒/๖๔๔ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๓๓ ทหาร
ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอสตึก
จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๑๔ มาถึงสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา โดยมีข้อเท็จจริงว่า เนื่องจากกองทัพอากาศมีความต้องการใช้ที่ดินในท้องที่อำเภอสตึก
จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมืองระยองจังหวัดระยอง เพื่อการอันจำเป็นในการป้องกันประเทศ จึง
ได้มีพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมือง
ระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๑๔ เจ้าหน้าที่เวนคืนได้ดำเนินการเวนคืนโดยทำความตกลงกับ
ราษฎรที่อยู่อาศัยในที่ดินดังกล่าว บางรายก็ยอมรับเงินค่าทดแทนแล้วยอมออกไปจากที่ดินที่
เวนคืน บางรายยอมรับเงินแล้วแต่ก็ให้คนอื่นเช่าอยู่ในที่ดินนั้นต่อไปอีก บางรายก็ไม่ยอมรับเงิน
ค่าทดแทนเนื่องจากไม่พอใจจำนวนเงินค่าทดแทนบางรายก็ไม่ยอมมาเจรจากับเจ้าหน้าที่เวนคืน
และบางรายรับเงินค่าทดแทนแล้วแต่ไม่ยอมออกไป รวมทั้งมีราษฎรบุกรุกเข้ามาอยู่ในที่ดินอีก
สำหรับผู้ที่ไม่ยอมรับเงินค่าทดแทนนั้น เจ้าหน้าที่เวนคืนได้นำเงินค่าทดแทนไปวางศาลเมื่อวันที่
๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๙ อันเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งใช้บังคับในขณะนั้น ปรากฏว่ามีผู้มารับเงินค่าทดแทนจำนวนหนึ่ง ส่วนที่เหลือ
ไม่ยอมรับเงิน และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้
บังคับ และให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ ด้วยสาเหตุ
ดังกล่าวกองทัพอากาศจึงไม่สามารถเข้าครอบครองและใช้ประโยชน์จากที่ดินที่เวนคืนได้

กองทัพอากาศจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในข้อกฎหมายสำหรับ
เป็นแนวปฏิบัติต่อไป ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการถึงขั้นนำเงินทดแทนไปวางศาลแล้วจะถือว่าได้
ดำเนินการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอสตึกฯ เสร็จสิ้นแล้วหรือยัง
แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่ายังไม่ได้เข้าครอบครองที่ดินนั้น

๒. ขณะที่ทางราชการได้ให้นำเงินทดแทนไปวางศาลเป็นช่วงเวลา
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ ใช้บังคับ แต่ต่อมาได้มี
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับ และให้ยกเลิก
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ กรณีเช่นนี้ จะให้ใช้
พระราชบัญญัติฉบับใดมาพิจารณาในการที่จะดำเนินการเพื่อให้กองทัพอากาศเข้าครอบครองที่ดินที่

เวนคืนได้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กรมพระธรรมนูญและกองทัพเรือ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ได้ความว่า กองทัพเรือมีความประสงค์จะใช้พื้นที่บริเวณอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และบริเวณอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง เพื่อประโยชน์ทางด้านยุทธศาสตร์ การป้องกันประเทศ จึงได้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนในท้องที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๐๙ และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำการสำรวจบริเวณที่จะเวนคืนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พ.ศ. ๒๕๑๔ ขึ้นใช้บังคับ ซึ่งปรากฏว่ามีเจ้าของที่ดินและผู้ที่มีสิทธิครอบครองที่ดินที่จะต้องถูกเวนคืนรวม ๒๓๒ ราย และต่อมาเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ดำเนินการจ่ายเงินค่าทดแทนและวางเงินค่าทดแทนโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายไปแล้ว ๒๓๐ ราย

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการดังกล่าวยังมีปัญหาอยู่อีก ๒ ราย คือกรณี ร.ต. พูลสวัสดิ์ โสรัด และกรณีบริษัทไทยแลนด์ คอมเมอร์เชียล อินเวสต์เมนต์จำกัด ซึ่งไม่ยอมรับค่าทดแทน และมีการตั้งอนุญาโตตุลาการเพื่อชี้ขาดเกี่ยวกับจำนวนเงินค่าทดแทน แต่การดำเนินการโดยอนุญาโตตุลาการไม่เป็นผลสำเร็จ เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จึงได้นำเงินค่าทดแทนไปวางที่สำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่ ๒ กรณีจึงมีปัญหาว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้วางเงินค่าทดแทนดังกล่าว นั้น จะถือว่าได้ดำเนินการเวนคืนเสร็จสิ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว หรือไม่ และภายหลังจากที่ได้มีการวางเงินค่าทดแทนไปแล้ว ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับ โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กรณีเช่นนี้จะต้องใช้พระราชบัญญัติฉบับใดมาพิจารณาสำหรับการเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าว

ในการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ผู้แทนกระทรวงกลาโหมได้แถลงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรณีของบริษัทไทยแลนด์ คอมเมอร์เชียล อินเวสต์เมนต์ จำกัด นั้น หลังจากที่มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับแล้ว บริษัทฯ ได้ยื่นอุทธรณ์เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่อำเภอสัตหีบฯ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๕^๑ ประกอบกับมาตรา ๓๖^๒ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๒๕ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๔ ผู้ใดไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๓ กำหนด มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ หรือรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่

ดังกล่าว และเมื่อไม่มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลา บริษัทฯ ก็ได้ยื่นฟ้อง กองทัพเรือและเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ต่อศาลแพ่ง ตามคดีหมายเลขคำที่ ๗๐๒๖/ ๒๕๓๒ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๒ เพื่อคัดค้านการกำหนดจำนวนเงินของเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ ในขณะที่คดียังอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาล ผู้แทนกระทรวงกลาโหมจึงได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ว่า เมื่อกรณีของบริษัทฯ นี้มีการฟ้องร้องดำเนินคดีในชั้นศาลแล้ว การพิจารณาดำเนินการต่อไปสมควรต้องเป็นไปตามที่ศาลจะได้มีคำพิพากษา กรณีจึงไม่มีปัญหาที่จะให้คณะกรรมการการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ต้องพิจารณาให้ความเห็นอีกต่อไป

โดยเหตุนี้ ปัญหาที่กองทัพเรือประสงค์จะหารือจึงมีเพียงกรณีการดำเนินการ เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ของ ร.ต.พูลสวัสดิ์ โสริต ว่า ได้มีการดำเนินการโดยถูกต้องครบถ้วนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้วหรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้มีข้อเท็จจริงปรากฏว่า เดิม ร.ต.พูลสวัสดิ์ โสริต ไม่ยินยอมรับเงินค่าทดแทนตามจำนวนที่ได้มีการเจรจาโดยอ้างว่าเงินค่าทดแทนกำหนดขั้นต่ำต่ำกว่าความเสียหายที่ได้รับจริง เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ เสนอราคาเด็ดขาดไปให้ ร.ต.พูลสวัสดิ์ ทราบ ตามมาตรา ๒๓^๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่ ร.ต.พูลสวัสดิ์ ก็ยังไม่เห็นชอบกับจำนวนเงินดังกล่าวอีก และได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึงเจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์แจ้งให้ทราบว่า ได้แต่งตั้ง

หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้มารับเงินค่าทดแทนดังกล่าว

ในการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมาย และผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์ มีจำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน เป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์

^๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๓๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้คงใช้บังคับได้ตามอายุของพระราชกฤษฎีกานั้น

การเวนคืนและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่การดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่มีการตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นแล้วและอนุญาโตตุลาการยังมิได้ชี้ขาด ให้เป็นอันยกเลิกอนุญาโตตุลาการนั้น และให้คู่กรณีมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่จะแจ้งให้คู่กรณีทราบถึงการยกเลิกอนุญาโตตุลาการตามวรรคสองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

^๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๓ ถ้าทั้งสองฝ่ายตกลงกันไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเสนอกำหนดราคาเด็ดขาดไปให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ

หนังสือเสนอราคาเด็ดขาดเช่นนี้ เมื่อมีใบรับหรือรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่โดยมีพยานอย่างน้อยสองคนลงนามรับรองว่าได้ส่งแก่ผู้รับโดยถูกต้องแล้ว ให้ถือว่าได้ส่งแก่ผู้รับแล้ว

อนุญาตตุลาการฝ่ายตนขึ้นเพื่อดำเนินการพิจารณากำหนดเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๔^๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมาภายหลังบุคคลผู้ที่ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ แต่งตั้งนั้นได้ขอถอนตัวจากการเป็นอนุญาตตุลาการให้แก่ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ได้เชิญ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ มาร่วมเจรจาเกี่ยวกับการรับเงินค่าทดแทนอีกหลายครั้ง โดยครั้งสุดท้ายมีการเจรจาเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๒๓ แต่ก็ไม่สามารถเจรจาทกลงกันได้ และในการเจรจาแต่ละครั้ง ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ก็ได้แจ้งถึงการขอแต่งตั้งอนุญาตตุลาการฝ่ายตนขึ้นอีกแต่อย่างใด เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์จึงได้นำเงินค่าทดแทนตามจำนวนที่เห็นสมควรซึ่งกำหนดไว้สูงกว่าจำนวนเงินที่เสนอเป็นราคาเด็ดขาดในครั้งแรก ไปวางต่อสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่ ๒ ศาลจังหวัดระยอง เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๓ และได้แจ้งให้ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ไปปรับเงินได้โดยหนังสือลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งในขณะนี้ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ยังมิได้ไปปรับเงินดังกล่าว และกองทัพอากาศก็ยังไม่ได้เข้าครอบครองใช้ประโยชน์ในบริเวณที่ดินของ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การที่เจ้าหน้าที่เวณคีนอสังหาริมทรัพย์ได้นำเงินค่าทดแทนไปวางต่อสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่ ๒ ภายหลังจากอนุญาตตุลาการฝ่ายเจ้าของที่ดินขอถอนตัวโดยยังมิได้มีการชี้ขาดเรื่องค่าทดแทนนั้น จะถือว่าเป็นการวางเงินค่าทดแทนโดยชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้วหรือไม่และในขณะนี้ได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ จะต้องมีการดำเนินการสิ่งใดเพื่อให้กองทัพอากาศเข้าครอบครองที่ดินของ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ อีกหรือไม่

ในประเด็นดังกล่าวคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.

^๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๔ ถ้าคำเสนอของเจ้าหน้าที่ไม่มีคำสนองรับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำเสนอนั้น คู่กรณีแต่ละฝ่ายมีสิทธิที่จะขอให้ตั้งอนุญาตตุลาการตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ ได้

ถ้าผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าทดแทนไม่เสนอตั้งอนุญาตตุลาการดังกล่าวภายในกำหนดหกเดือน ให้ถือว่าราคาเด็ดขาดที่เจ้าหน้าที่เสนอเป็นเงินค่าทดแทน และเมื่อได้วางเงินต่อศาลแล้ว เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้

^๕ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๑๐ นับตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวในมาตรา ๘ กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ต้องเวนคืนนั้นตกมาเป็นของเจ้าหน้าที่แต่เจ้าหน้าที่จะมีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้ต่อเมื่อได้ใช้เงินหรือวางเงินค่าทดแทนแล้ว ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติดังกล่าวในวรรคแรก บรรดาการจำนอง บุริมสิทธิ หรือทรัพย์สินซึ่งมีอยู่ในส่วนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งเวนคืนนั้น เป็นอันสิ้นสุดลง แต่สิทธิของผู้รับประโยชน์ในการที่จะได้รับชดเชยจากเงินค่าทดแทนนั้นยังคงมีอยู่แต่ผู้รับประโยชน์จะต้องร้องขอรับชำระจากเงินค่าทดแทนนั้นภายใน

๒๔๙๗ ได้บัญญัติไว้ว่า กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของบุคคลที่ต้องถูกเวนคืนให้ตกเป็นของเจ้าหน้าที่ทันทีเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ใดขึ้นใช้บังคับแล้ว แต่การจะเข้าครอบครองทรัพย์สินเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่เวนคืนได้ต่อไปนั้น จะต้องมีการจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนหรือได้มีการวางเงินค่าทดแทนตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้แล้วจึงจะสามารถดำเนินการได้ ทั้งนี้ ในเรื่องการวางเงินค่าทดแทนนั้นพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้บัญญัติให้กระทำได้ในกรณีดังนี้

๑. กรณีที่หาตัวผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนไม่พบ ให้คณะกรรมการเวนคืนกำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรแล้ววางเงินค่าทดแทนนั้นตามมาตรา ๒๕^๖

๒. กรณียังมีการโต้แย้งสิทธิในทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนหรือเกี่ยวกับการแบ่งส่วนแห่งเงินค่าทดแทน หรือผู้ร้องขอรับเงินค่าทดแทนไม่มีสิทธิได้รับเงินนั้นเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์วางเงินค่าทดแทนต่อศาลได้ตามมาตรา ๒๖^๗ และมาตรา ๒๘^๘

หนึ่งเดือนนับตั้งแต่วันที่ได้รับความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙ หรือถ้าเงินค่าทดแทนนั้นให้แก่เจ้าของทรัพย์สินในวันใดภายหลัง ก็ต้องร้องขอเสียก่อนวันนั้น

ตั้งแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติดังกล่าวในวรรคแรก ถ้าผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นโอนสิทธิให้แก่บุคคลภายนอก ผู้รับโอนนั้นมีสิทธิที่จะเรียกร้องได้ก็แต่เฉพาะเงินค่าทดแทนเท่านั้น

^๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๕ ถ้าหาตัวบุคคลซึ่งจะเป็นผู้รับเงินค่าทดแทนไม่พบ ให้กรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนตามที่เห็นสมควรและวางเงินจำนวนนั้นไว้ต่อศาล

เมื่อได้วางเงินต่อศาลแล้ว เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้

ถ้าภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันวางเงิน ผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าทดแทนแสดงตนให้ปรากฏ ผู้นั้นจะยอมรับเอาจำนวนเงินซึ่งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์วางไว้ หรือขอให้ตั้งอนุญาโตตุลาการก็ได้

เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีแล้ว ห้ามไม่ให้ร้องขอตั้งอนุญาโตตุลาการ และผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าทดแทนจะร้องขออย่างอื่นไม่ได้ นอกจากจะขอรับเงินค่าทดแทนที่วางไว้ต่อศาลดังกล่าวมาแล้วให้เป็นการเสร็จกันไป

^๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๖ ถ้าก่อนที่จะชำระเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิที่จะได้รับหรือก่อนพ้นกำหนดหนึ่งปีตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นด้วยเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ต้องเวนคืน หรือด้วยเรื่องการแบ่งส่วนแห่งเงินค่าทดแทนให้กรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณี พยายามไกล่เกลี่ยคู่พิพาททุกฝ่ายให้ปรองดองตกลงกันในจำนวนเงินค่าทดแทน

เมื่อทุกฝ่ายตกลงกันเฉพาะจำนวนเงินค่าทดแทน แต่ไม่ตกลงกันในเรื่องส่วนแบ่งแล้วให้นำเงินจำนวนที่ตกลงกันไปวางศาล เงินจำนวนนี้ให้โอนหรือแบ่งตามคำพิพากษาของศาลหรือตามข้อตกลงแห่งคู่กรณี เมื่อได้วางเงินแล้วให้เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้

เมื่อไม่เป็นที่ตกลงกันได้จำนวนเงินค่าทดแทน ให้เจ้าหน้าที่บอกกล่าวเป็นหนังสือเสนอจำนวนเงินค่าทดแทนเด็ดขาดไปยังคู่พิพาทตั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ถ้าคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ยอมรับเอาตามจำนวนที่เสนอเช่นนั้นภายในสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับความเสนอนั้น ทุกฝ่ายมีสิทธิขอให้ตั้งอนุญาโตตุลาการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ ได้ และให้นำมาตรา ๒๔ วรรคท้ายมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๓. กรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่ยอมรับเงินค่าทดแทนตามที่ได้เคยเจรจากลกลงกันไว้แล้ว เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์วางเงินค่าทดแทนต่อศาลได้ตามมาตรา ๓๑^๙

๔. กรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่เสนอขอแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการภายในเวลาที่กำหนด ภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้เสนอราคาเด็ดขาดให้ทราบแล้ว เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์วางเงินค่าทดแทนต่อศาลได้ตามมาตรา ๒๔^{๑๐}

๕. กรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่ยอมรับเงินค่าทดแทนตามที่ได้เสนอราคาเด็ดขาดแล้ว เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์วางเงินค่าทดแทนต่อศาลได้ตามมาตรา ๓๑^{๑๑}

เมื่อข้อเท็จจริงกรณีของ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ นี้ปรากฏว่า ภายหลังจากที่ไม่อาจเจรจากลกลงกันในเรื่องจำนวนเงินค่าทดแทนแล้ว เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ก็ได้เสนอราคาเด็ดขาดให้ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ได้ทราบ และ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด อันเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ การที่อนุญาโตตุลาการฝ่าย ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ได้ขอถอนตัวเสียก่อนที่จะมีการชี้ขาดเช่นนี้ย่อมยังคงต้องถือว่าการเวนคืนที่ดินของ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ อยู่ในกระบวนการดำเนินการของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งคู่กรณีชอบที่จะตกลงแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นใหม่เพื่อชี้ขาดตามบทกฎหมายต่อไป ฉะนั้น การที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้นำเงินค่าทดแทนไปวางต่อสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์สินภาคที่ ๒ ทั้งๆ ที่ยังมีคำชี้ขาดของ

เมื่อได้จ่ายเงินค่าทดแทนเสร็จไปแล้ว หรือเมื่อได้วางเงินต่อศาลตามมาตรา ๒๔ วรรคท้ายแล้ว หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีดังกล่าวมาข้างต้นเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลผู้มาเสนอคำขอร้องผู้ขอรับสิทธิแต่จะฟ้องร้องบุคคลผู้ได้รับเงินค่าทดแทนไป หรือผู้ซึ่งมีชื่อว่าจะได้รับเงินที่วางศาลไว้เท่านั้น

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๒๘ ถ้าปรากฏแก่เจ้าหน้าที่ว่า ผู้มาขอร้องในขณะหรือก่อนที่กรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ทำการตรวจนั้นไม่มีสิทธิอย่างใดดังที่กล่าวไว้ในมาตรา ๑๑ ให้เจ้าหน้าที่กำหนดเงินค่าทดแทนตามที่เห็นสมควร และวางเงินจำนวนนั้นไว้ต่อศาล

เมื่อได้วางเงินต่อศาลแล้ว เจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินนั้นได้

บุคคลดังกล่าวในวรรคแรกหรือผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ศาลแสดงสิทธิของตน สำหรับกรณีผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้ร้อง ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องให้บุคคลดังกล่าวในวรรคแรกทราบด้วย เมื่อศาลได้สั่งหรือพิพากษาแสดงว่าบุคคลใดมีสิทธิ บุคคลนั้นจะยอมรับเอาจำนวนเงินซึ่งเจ้าหน้าที่วางต่อศาลหรือขอให้มีการตั้งอนุญาโตตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

“พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗

มาตรา ๓๑ ถ้าผู้มีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าทดแทนปฏิเสธไม่ยอมรับเงินค่าทดแทนซึ่งได้ตกลงกำหนดกันเองก็ดี อนุญาโตตุลาการกำหนดให้ก็ดี เมื่อเจ้าหน้าที่ได้นำเงินค่าทดแทนเช่นว่านั้นวางศาลแล้ว เจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินได้

๑๐ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

๑๑ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๙)

อนุญาตตุลาการ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะกระทำได้ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และมีใช้เป็นกรณีที่มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่เสนอขอตั้งอนุญาตตุลาการภายหลังจากทราบราคาเด็ดขาดจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๒๕^{๑๒} การดำเนินการของเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการวางเงินค่าทดแทนที่กระทำไปจึงไม่มีผลทำให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวได้ตามมาตรา ๑๐^{๑๓} ประกอบกับมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้เมื่อได้มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ใช้บังคับแล้ว โดยได้กำหนดวิธีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไว้แตกต่างจากพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ กล่าวคือตามมาตรา ๒๘^{๑๔} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์แจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนมารับเงินภายในเวลาที่กำหนด ถ้าไม่มารับภายในระยะเวลาดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์มีสิทธิวางเงินค่าทดแทนนั้นได้ทันที และให้มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินได้ตามมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๑๖^{๑๕} ในกรณีที่ผู้มีสิทธิในที่ดินไม่พอใจจำนวนเงินค่าทดแทนให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^{๑๔} พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐_

มาตรา ๒๘ เมื่อพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับแล้ว ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ปิดประกาศสำเนาแห่งพระราชบัญญัตินั้น พร้อมทั้งแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชบัญญัติและรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ และ ณ ที่ชุมนุมชนอื่นตามควรแก่กรณี พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๑๘ มารับเงินค่าทดแทนตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๒๓ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ฉบับนั้นใช้บังคับสำหรับกรณีตามมาตรา ๑๕ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการได้กำหนดเงินค่าทดแทนแล้ว สำหรับกรณีตามมาตรา ๒๓ และให้นำมาตรา ๑๓ บรรดาสีและวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนผู้ใดไม่มารับเงินค่าทดแทนภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือในกรณีที่ผู้ออกจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนรายได้ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์หรือสิทธิอื่น ๆ ในอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืน หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งส่วนเงินค่าทดแทนของผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทน ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่วางเงินค่าทดแทนไว้ตามมาตรา ๓๑ โดยพลัน

^{๑๕} พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐_

มาตรา ๑๖ ให้กรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนตกเป็นของเจ้าหน้าที่นับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับแต่เจ้าหน้าที่จะมีสิทธิเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้ ก็ต่อเมื่อได้จ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้แล้ว

ในกรณีที่มีจำนอง บุริมสิทธิ หรือทรัพย์สินอย่างอื่น เหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนให้จำนอง บุริมสิทธิ หรือทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นอันสิ้นสุดลง โดยผู้รับจำนอง ผู้ทรงบุริมสิทธิ หรือบุคคลผู้รับ

และฟ้องศาลตามมาตรา ๒๕^{๑๖} และมาตรา ๒๖^{๑๗} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ตามลำดับ และมิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเสนอเรื่องให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดได้อีก

แต่เนื่องจากมาตรา ๓๖^{๑๘} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ก็ได้บัญญัติรับรองไว้ด้วยว่า ให้การเวนคืนและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่ได้ปฏิบัติเสร็จไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงเป็นอันใช้ได้ ส่วนการดำเนินการต่อไปให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับกรณีที่มีการตั้งอนุญาตตุลาการไว้และยังมิได้มีการชี้ขาด นั้นให้เป็นอันยกเลิกอนุญาตตุลาการดังกล่าว และให้ดำเนินการอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัตินี้แทน

ฉะนั้น กรณีการดำเนินการเวนคืนที่ดินของ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ นั้น จึงไม่อาจดำเนินการตั้งอนุญาตตุลาการขึ้นได้อีก แต่เมื่อปรากฏว่าเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้เคยเสนอราคาเด็ดขาดให้ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ทราบโดยถูกต้องตามมาตรา ๒๓^{๑๙} แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ไปแล้ว การเสนอราคาเด็ดขาดที่ได้กระทำไปจึงมีผลใช้บังคับต่อไปได้ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และเป็นการดำเนินการ ที่สอดคล้องกับวิธีการเวนคืนตามมาตรา ๒๘^{๒๐} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ในกรณีเช่นนี้ เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ย่อมต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ประโยชน์จากทรัพย์สินดังกล่าวยังคงมีสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้หรือรับชดใช้จากเงินค่าทดแทนสำหรับอสังหาริมทรัพย์นั้นอยู่ต่อไป แต่จะต้องร้องขอรับชำระหนี้หรือรับชดใช้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามมาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ แล้วแต่กรณี

นับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๕ ใช้บังคับ ถ้าผู้มีสิทธิในทรัพย์สินนั้นโอนสิทธิให้แก่บุคคลภายนอก ผู้รับโอนนั้นมิได้มีสิทธิที่จะเรียกร้องได้ก็แต่เฉพาะเงินค่าทดแทนเท่านั้น

^{๑๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

^{๑๗} พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนยังไม่พอใจในคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีมิได้วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีหรือนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

การที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์นั้นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือฟ้องคดีต่อศาลตามวรรคหนึ่งนั้นไม่เป็นเหตุให้การครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ การรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง การขนย้ายทรัพย์สิน หรือการดำเนินการใดๆ ของเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นต้องสะดุดหยุดลง

ในกรณีที่รัฐมนตรีหรือศาลวินิจฉัยให้ชำระเงินค่าทดแทนเพิ่มขึ้น ให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนได้รับดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินในจำนวนเงินที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ นับแต่วันที่ต้องมีการจ่ายหรือวางเงินค่าทดแทนนั้น

^{๑๘} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^{๑๙} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^{๒๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑๔)

ซึ่งได้แก่การวางเงินค่าทดแทนตามวรรคสองของมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หาก ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ยังไม่พอใจก็ต้องอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีต่อไป และเจ้าหน้าที่เวนคืน อสังหาริมทรัพย์ก็มีสิทธิเข้าครอบครองที่ดินรายนี้ได้เมื่อมีการวางเงินค่าทดแทนแล้วตามมาตรา ๑๖^{๒๑} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เมื่อในขณะนี้เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ได้วางเงินค่าทดแทนต่อสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ภูมิภาคที่ ๒ อยู่ก่อนแล้ว แม้ว่าจะเป็น การกระทำที่ไม่ชอบตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ตาม ก็ ไม่จำเป็นที่เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะต้องดำเนินการถอนเงินค่าทดแทนที่วางไว้นั้น กลับคืนมาก่อนแต่อย่างใด เพราะเหตุว่า ในการดำเนินการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ นั้น เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะต้องวางเงินค่าทดแทนต่อ ศาลหรือสำนักงานวางทรัพย์อยู่แล้วดังที่กล่าวข้างต้น ฉะนั้น การดำเนินการต่อไปสมควรกระทำ โดยเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์แจ้งไปยังสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ฯ ให้ทราบว่าการ วางเงินค่าทดแทนดังกล่าวนี้ถือเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ พร้อมทั้งแจ้งยืนยันการวางเงินค่าทดแทนดังกล่าวไปให้ ร.ต.พูลสวัสดิ์ฯ ทราบ เมื่อได้ดำเนินการเช่นนั้นแล้ว เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ก็ย่อมมีสิทธิ เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวได้ทันที

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๓๓

^{๒๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑๕)